

Hallituksen esitys Eduskunnalle metallirahalain 1 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan metallirahalakiin liisättäväksi säännös valtiovarainministeriön oikeudesta asetuksella säätää juhlametallirahojen nimellisarvoista ja ominaisuuksista. Juhlametallirahat olisivat laillisia maksuväli-

neitä Suomessa.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Metallirahasta annetun lain (216/1998) 1 §:n mukaan valtiolla on yksinoikeus Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaisesti lyöttää Suomessa metallirahaa omaan lukuunsa. Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksen 106 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat laskea liikkeeseen metallirahoja. Liikkeeseen laskettavien metallirahojen määrälle on kuitenkin saatava Euroopan keskuspankin, jäljempänä EKP, hyväksyntä. Neuvosto voi toteuttaa toimenpiteitä kaikkien liikkeeseen tarkoitettujen metallirahojen yksikköarvojen ja teknisten eritelmien yhdenmukaistamiseksi siinä laajuudessa kuin se on tarpeen niiden moitteettoman liikkeen turvaamiseksi yhteisössä.

Neuvosto antoi 3 päivänä toukokuuta 1998 asetuksen (EY) N:o 975/98 liikkeeseen tarkoitettujen eurometallirahojen yksikköarvoista ja teknisistä eritelmistä. Asetuksessa säädetään, että ensimmäisessä eurometallirahojen sarjassa on kahdeksan eri yksikköarvoa 1 sentistä 2 euroon. Asetuksessa määriteltiin näiden metallirahojen tekniset eritelmät. Ase-

tuksella (EY) N:o 423/99 muutettiin 50 sentin metallirahan paksuutta, painoa sekä syrjän muotoa ja 10 sentin metallirahan syrjän muotoa.

Euron käyttöönotosta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 974/98 11 artiklan mukaan euroalueeseen osallistuvat jäsenvaltiot laskevat liikkeeseen 1 päivästä tammikuuta 2002 lukien euro- ja senttimääräisiä metallirahoja noudattaen yksikköarvoja ja teknisiä eritelmiä, jotka neuvosto voi vahvistaa perustamissopimuksen 105 a artiklan 2 kohdan toisen virkkeen mukaisesti (nykyään 106 artiklan 2 kohdan toinen virke). Ainoastaan näillä metallirahoilla on laillisen maksuvälineen asema kaikissa näissä jäsenvaltioissa.

Perustamissopimuksesta ja asetuksen (EY) N:o 974/98 11 artiklasta seuraa, että euroalueeseen osallistuvien jäsenvaltioiden liikkeeseen laskemat metallirahat, jotka eivät ole asetuksessa (EY) N:o 975/98 säädettyjen metallirahojen teknisten eritelmien mukaisia, voivat olla laillisia maksuvälineitä vain kyseiset metallirahat liikkeeseen laskeneessa jäsenvaltiossa. Tällaiset metallirahat ovat käytännössä juhlarahoja tai muita keräilyrahoja. Vuoden 2002 aikana euroalueeseen osallistu-

vat jäsenvaltiot Suomea ja Irlantia lukuun ottamatta ovat jo laskeneet liikkeeseen useita juhlametallirahoja

Metallirahalakiin ei sisälly säännöksiä juhlarahoista. Markkamääräisiä juhlarahoja koskevat päätökset annettiin vuonna 1998 kumotun rahalain (358/1993) 7 §:n 2 momentin nojalla, jossa säädettiin, että metallirahojen nimellisarvosta ja ominaisuuksista päättää valtiovarainministeriö. Rahalain kumoamisesta annetun lain (215/1998) 2 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan rahalain 7 §:n 2 momenttia sovellettiin 31 päivään joulukuuta 2001 asti.

Metallirahalain 1 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka mukaan valtiovarainministeriön asetuksella voidaan Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaisesti säätää juhlametallirahojen nimellisarvoista ja ominaisuuksista. Momentissa tarkoitetut juhlametallirahat olisivat laillisia maksuvälineitä Suomessa. Juhlarahat olisivat oikeudelliselta luonteeltaan metallirahoja ja laillisia maksuvälineitä Suomessa. Valtiovarainministeriön asetuksen sisältönä olisi juhlametallirahojen nimellisarvojen määrittely ja teknisten ominaisuuksien kuvaus.

Juhlarahoilla tarkoitetaan metallirahoja, jotka lyödään ja lasketaan liikkeeseen jonkin merkittävän julkisen tapahtuman, vuosipäivän, merkkihenkilön tai muun vastaavanlaisen asian kunniaksi. Juhlarahoja ei ole tarkoitettu yleisesti käytettäväksi, vaikka ne ovat muodollisesti laillisia maksuvälineitä. Juhlarahojen numismaattisiin ja keräilyarvoihin liittyvien näkökohtien vuoksi lyöntimääriin ja ominaisuuksiin kiinnitetään erityistä huomiota.

Metallirahalain 2 §:n 2 momentin mukaan liikkeeseen laskettavan metallirahan määrälle on saatava EKP:n hyväksyminen. Yksittäisen juhlametallirahan liikkeeseen laskemiselle ei kuitenkaan tarvitse erikseen saada EKP:n hyväksymistä.

Valtiovarainministerien ECOFIN-neuvosto antoi 31 päivänä tammikuuta 2000 päätelmät euromääräisistä keräilymetallirahoista. Päätelmissä todetaan muun muassa, että juhlametallirahojen nimellisarvojen tulee poiketa yleisesti liikkeessä olevien euromääräisten metallirahojen nimellisarvoista eikä juhlarahoissa saa käyttää kuvia, jotka muistuttavat

euromääräisten metallirahojen yhteistä puolta. Päätelmien mukaan juhlarahan liikkeeseen laskenut jäsenvaltio tulee ilmetä selvästi ja helposti tunnistettavasti.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Juhlarahoja on viime vuosina laskettu liikkeeseen kahdesta kolmeen kappaletta vuodessa. Vuonna 2000 juhlarahoista valtiolle kertynyt tulo oli yhteensä 5 400 000 markkaa ja 7 595 000 markkaa vuonna 2001. Juhlarahojen valmistusmenot ja myyntitulot on budjetoitu talousarvion momentille 28.99.51.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä.

Esityksestä on 19 päivänä maaliskuuta 2002 pyydetty EKP:n lausunto. Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksen 105 artiklan sekä Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön 4 artiklan mukaan EKP:a kuullaan suunnitelmista lainsäädännöksi EKP:n toimivaltaan kuuluvilla aloilla, niissä rajoissa ja ehdoilla, jotka unionin neuvosto vahvistaa. Neuvosto on 29 päivänä kesäkuuta 1998 antanut päätöksen 98/415/EY jäsenmaiden viranomaisien velvollisuudesta kuulla Euroopan keskuspankkia suunnitelmista lainsäädännöksi. Päätöksen 2 artiklan 1 kohdan toisen luetelmakohdan mukaan jäsenvaltioiden viranomaisien on kuultava EKP:a suunnitelmista lainsäädännöksi erityisesti muun muassa maksuvälineitä koskeissa asioissa.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

5. Säättämisyjärjestys

Esityksessä ehdotetaan valtiovarainministeriölle oikeutta asetuksella säätää juhlametallirahojen nimellisarvoista ja ominaisuuksista. Perustuslain 80 §:n mukaan Tasavallan presidentti, valtioneuvosto ja ministeriö voivat

antaa asetuksia perustuslaissa tai muussa laissa säädetyn valtuuden nojalla. Perustuslakivaliokunnan käytännössä on lähdetty siitä, että säädösvaltaa voidaan delegoida ministeriölle lähinnä silloin, kun kyse on selvästi teknisluonteisista ja toimeenpanovaltaan soveltuvista säännöksistä (esim. PeVL 20/1997 vp). Ehdotettu asetuksenantovaltuus koskee yksinomaan juhلامetallirahoihin liittyviä

teknisluonteisia seikkoja; nimellisarvoja ja teknisiä ominaisuuksia. Hallitus katsookin, että ehdotettu laki on mahdollista säätää tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki**metallirahalain 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 27 päivänä maaliskuuta 1998 annetun metallirahalain (216/1998) 1 §:ään uusi
2 momentti seuraavasti:

1 §

Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaisesti säätää juhlametallirahojen nimellisarvoista ja ominaisuuksista. Tässä momen-

tissa tarkoitettut juhlametallirahat ovat laillisia maksuvälineitä Suomessa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 200 .

Helsingissä 28 päivänä maaliskuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Valtiovarainministeri *Sauli Niinistö*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

Laki

metallirahalain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 27 päivänä maaliskuuta 1998 annetun metallirahalain (216/1998) 1 §:ään uusi
2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan Euroopan yhteisön lainsäädännön mukaisesti säätää juhlametallirahojen nimellisarvoista ja ominaisuuksista. Tässä momentissa tarkoitetut juhlametallirahat ovat laillisia maksuvälineitä Suomessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 200 .